

**Департамент культури, туризму та культурної спадщини
Кіровоградської обласної державної адміністрації
Обласна універсальна наукова бібліотека
ім. Д.І. Чижевського**

**Віктор Ярош – дослідник
спадщини
М.Л. Кропивницького
Бібліографічний покажчик**

**м. Кропивницький
2019**

УДК 016 : 929] : [908 : 792.2] (477.65)

Я 77

Віктор Ярош – дослідник спадщини М. Кропивницького: біобібліографічний покажчик / Департамент культури, туризму та культурної спадщини Кіровоградської обласної державної адміністрації, Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І. Чижевського, м. Кропивницький; укл. Н.П. Пивовар, О.Е. Нельга, О.П. Маламен; ред. Н.Ф. Калашнікова; відп. за вип. Є.Г. Літвінова. – Кропивницький, 2019. – 46 с.

Біобібліографічний покажчик до 105-ї річниці від дня народження літературознавця, журналіста, краєзнавця Віктора Петровича Яроша. У покажчику представлені друковані видання з фондів ОУНБ ім. Д.І. Чижевського та електронні ресурси, які розкривають краєзнавчий доробок, науково-дослідницьку, видавничу, громадську діяльність Віктора Яроша.

Покажчик буде цікавим та корисним широкому колу читачів, краєзнавцям, літературознавцям, бібліотечним працівникам, театрознавцям, музеєзнавцям.

Укладачі: Пивовар Н.П.
Нельга О.Е.
Маламен О.П.

Редактор: Калашнікова Н.Ф.

Відповідальна за випуск: Літвінова Є.Г.

ЗМІСТ

Від упорядників.....	4
В.П. Ярош	6
Основні дати життя і діяльності Яроша В.П.	8
I. Публікації В.П. Яроша.....	9
1.1. Книги	9
1.2. Публікації в періодичних виданнях	10
II. Публікації про життя і діяльність Віктора Яроша.....	20
2.1. Статті з окремих видань	20
2.2. Статті з періодичних видань	21
III. Web-ресурси	23
Іменний покажчик.....	25
Слово про Віктора Яроша.....	26
Фотоархів.....	33

Від упорядників

Шановні читачі!

Біобібліографічний покажчик «Віктор Ярош – дослідник спадщини М.Л. Кропивницького» присвячений 105-й річниці від дня народження відомого краєзнавця, журналіста, члена обласного літературного об'єднання «Степ», лауреата обласної краєзнавчої премії ім. В. Ястребова, лауреата премії Спілки театральних діячів України Віктора Петровича Яроша. З-поміж музеєзнавців, театрознавців, краєзнавців, тих, хто писав про корифеїв театру Кропивницького, особливо вирізнявся Віктор Ярош, у творчому доробку якого не тільки твори краєзнавчої тематики, а й воєнні оповідання. Представлені матеріали – не великі за обсягом, проте написані знаними у нашому краї літераторами та краєзнавцями. Дайджест цих матеріалів подано у додатку до покажчика (Слово про Віктора Яроша). Хронологічні рамки покажчика – 1948-2019 роки. Бібліографію, що не є вичерпною, подано з максимальною повнотою. Більшість джерел переглянуто *de visu*. Значна частина описів супроводжується анотаціями. Література зібрана на основі фондів ОУНБ ім. Д.І. Чижевського. Відбір матеріалу закінчено у червні 2019 року. Покажчику передують вступна стаття М. Галицького, нинішнього директора музею М.Л. Кропивницького, людини, яка довгі роки працювала разом з В.П. Ярошем. Далі подана біографічна довідка, яка хронологічно засвідчує основні етапи життя і діяльності Віктора Петровича.

Матеріали, що увійшли до покажчика – книги, статті зі збірників, журналів, газет, надрукованих в республіканській та місцевій пресі, – систематизовано за такими розділами:

I. Публікації В. Яроша. Розділ ділиться на два підрозділи: книги та публікації в періодичних виданнях.

II. Публікації про життя і діяльність В. Яроша. Цей розділ має також два підрозділи: статті з окремих видань та статті з періодики.

III. Інтернет-ресурси.

Матеріали у розділах впорядковано за алфавітом прізвищ авторів і назв публікацій. Бібліографічні записи пронумеровано, загальна їх кількість становить 131 позицію. Бібліографічний опис та скорочення слів здійснено у відповідності з чинними Державними стандартами України в бібліотечній справі: ДСТУ ГОСТ 7.1:2006, ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 та ДСТУ 3582:2013. Усі записи подано мовою публікації, збережено орфографічні норми оригіналу.

Допоміжний апарат містить: іменний покажчик (прізвищ авторів, співавторів, упорядників, редакторів, видатних осіб та ін., поданих в алфавітному порядку, які зустрічаються в бібліографічному описі та анотаціях, а також прізвища осіб, про яких ідеться в тексті [персоналії]), зміст, статтю від упорядників.

Вміщений наприкінці видання фотоархів дає змогу ширше розкрити особистість Віктора Яроша. Більшість фотоматеріалів надані меморіальним

музеєм М.Л. Кропивницького та літературно-меморіальним музеєм І.К. Карпенка-Карого.

Мета покажчика – допомогти літературознавцям, викладачам літератури, студентам, бібліотечним працівникам, краєзнавцям, музеєзнавцям, а також всім, хто цікавиться особистістю нашого земляка, у вивченні та популяризації його творчої спадщини та публікацій про нього.

Побажання та відгуки просимо надсилати на адресу: <http://library.kr.ua/>

Упорядники висловлюють щирі подяку всім, хто долучився до підготовки цього покажчика, а особливо директору літературно-меморіального музею І.К. Карпенка-Карого Хосяїновій Ларисі Мянїрівні, завідувачу меморіальним музеєм М.Л. Кропивницького Галицькому Миколі Олександровичу, зберігачу фондів меморіального музею М. Кропивницького Грицайовій Олені Миколаївні.

Віктор Петрович Ярош

Віктор Петрович Ярош був з тих інтелігентів від природи, які непомітно ходять по землі, але залишають на ній глибокий слід.

В.П. Ярош – вчитель, воїн, журналіст, культпрацівник, краєзнавець.

Любов до історії свого народу він демонстрував на ділі. Це, насамперед, науково-дослідна робота, публікації у пресі, виступи на радіо та телебаченні.

Найпомітніший слід, який залишив після себе Віктор Петрович – меморіальний музей М.Л. Кропивницького. Відкриття музею (у жовтні 1982 року як громадського, у 1983 році – як відділу обласного краєзнавчого музею) стало результатом його багаторічних досліджень і пошуків.

Завдяки активній пошуковій роботі В. Яроша, яку він проводив в солідних державних установах, архівах, наукових бібліотеках, до фондів меморіального музею М.Л. Кропивницького передано сотні цінних речей.

Крім пошукової, Віктор Петрович займався й науково-дослідною роботою.

З під його пера вийшли десятки книг, брошур і статей. Вихід у світ книги старійшини літературного цеху області, науковця, дослідника історії театру корифеїв «Стежками завіяними» – важлива подія в житті нашого краю. В книзі зібрані статті, розвідки про театральну родину М.Л. Кропивницького, М. Заньковецьку, Л. Ліницьку, П. Саксаганського, І. Карпенка-Карого, – безцінні зернини, віднайдені невтомним дослідником і повернуті до активного життя.

Окрім того, театральномистецькому загалу відомі такі книги В. Яроша, як «Театральна Кіровоградщина», «Меморіальний музей М.Л. Кропивницького у Кіровограді», «Спогади про Марка Кропивницького», «Марко Лукич Кропивницький – видатний діяч української культури», «В небо війни», «Так усе починалось».

Народився В.П. Ярош 5 жовтня 1914 року в родині вчителів у селі Бистрик Сумської області.

У 1934 році закінчив Конотопський педагогічний технікум, працював завідувачем та вчителем Краснокутської початкової школи, шкільним інспектором РВНО в м. Ямпіль Сумської області.

З першого жовтня 1938 року по 15 жовтня 1945 року служив в армії. Брав участь у війні з білофінами у 1940 році, учасник бойових дій у Другій світовій війні. Ветеран 148 «Червонопрапорного винищувального авіаційного Режицького полку». В.П. Ярош нагороджений двома орденами Вітчизняної війни, медалями «За бойові заслуги», «За оборону Сталінграду», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945р.р.»

Після війни Віктор Петрович навчався і закінчив літературний факультет Київського педагогічного інституту, школу газетних працівників. Багато років працював завідувачем відділу культури обласної газети «Кіровоградська правда», керував обласним літературним об'єднанням, був

заступником начальника обласного управління культури і завідувачем меморіального музею М.Л. Кропивницького. Він лауреат обласної премії імені В.М. Ястребова, лауреат премії Спілки театральних діячів України, член Спілки журналістів України.

Помер В.П. Ярош 11 жовтня 2001 року у віці 87 років.

Минають роки, але ми пам'ятаємо В.П. Яроша – людину, яка залишила спадщину, необхідну і нам, і майбутнім поколінням. Його подвижницька діяльність – зразок для багатьох дослідників і науковців.

10.07.2019

М. Галицький

Основні дати життя і діяльності Яроша В.П.

- 18 жовтня 1914 року у с. Бистрик Кролевецького району Сумської області в родині вчителів народився Віктор Ярош
- 1934 – закінчив Конотопський педагогічний технікум
- 1934–193?– працював учителем та директором Краснокутської початкової школи, інспектором РВНО у м. Ямпіль Сумської області
- жовтень 1938 – жовтень 1945 – служив в армії, брав участь у радянсько-фінській та Другій світовій війнах, нагороджений орденами і медалями
- 1946 – продовжив навчання в Київському педагогічному інституті імені М. Горького
- 1947 – закінчив філологічний факультет педагогічного інституту та курси газетних працівників
- з 1948 – мешкає в м. Кіровограді
- 1948–1965 – працював завідувачем відділу культури обласної газети «Кіровоградська правда»
- 1948–1967 – очолював Кіровоградське літературне об'єднання «Степ»
- 1966–1977 – працював заступником начальника Кіровоградського обласного управління культури
- 1977–1979 – працював у Кіровоградському обласному музично-драматичному театрі ім. М. Кропивницького завідувачим літературною частиною
- 1979–1980 – працював науковцем музею-заповідника «Хутір Надія»
- 1980–1982 – працював науковцем Кіровоградського краєзнавчого музею
- 1982–1992 – завідувачий меморіального музею М.Л. Кропивницького у м. Кіровограді
- 1987 – став лауреатом премії Спілки театральних діячів України
- 1992 – включений до енциклопедичного словника «Митці України»
- 1994 – став лауреатом обласної краєзнавчої премії ім. В.М. Ястребова
- 11 жовтня 2001 – Ярош Віктор Петрович помер

І. Публікації В.П. Яроша

1.1. Книги

1. Меморіальний музей М. Л. Кропивницького в Кіровограді : Фотоальбом / Авт. тексту В.П. Ярош. – К. : Мистецтво, 1986. – 47 с. : іл. – Текст укр. та рос. мовами
2. Почесні громадяни міста Кіровограда / Кіров. міська рада нар. депутатів, Кіров. краєзнавчий музей, Кіров. обл. організація т-ва охорони пам'яток; авт. тексту В.П. Ярош. – Кіровоград : Редакційно-видавничий відділ облполіграфвидаву, 1989. – 25,[1] с. : портр.
3. Спогади про Марка Кропивницького : збірник / Упоряд. П.П. Перепелиці і В.П. Яроша; вступна ст. П.П. Перепелиці; приміт. В.П. Яроша. – К. : Мистецтво, 1990. – 215,[1] с. : 9 арк. Портр.
4. Степ : літературно-художній та громадсько-політичний альманах / ред. колегія: В.Ф. Сторожук (відп. ред.), Л.Ф. Стеценко, О.Д. Моторний, Р.М. Попович, В.П. Ярош. – Кіровоград : Літоб'єд «Степ», 1958. – № 1. – 175 с.
5. Ярош В.П. Використання матеріалів меморіального музею М.Л. Кропивницького при вивченні історії краю // Проблеми вивчення краєзнавства у вищій школі : Матеріали Республіканського «круглого столу» / АН УРСР, Ін-т історії ; Кіровоград. держ. пед. ін-т. – Кіровоград : [б. и.], 1990. – С. 62-64
6. Ярош Виктор Петрович. В небе войны : очерки / Виктор Ярош. – Кіровоград : Центрально-Украинское изд-во, 1995. – 58 с.
7. Ярош Виктор Петрович. Марко Лукич Кропивницький – видатний діяч української культури : до 150-річчя від дня народження / Виктор Ярош ; Кіровоградська обласна державна адміністрація, Управління культури; Меморіальний музей М. Л. Кропивницького в Кіровограді. – Кіровоград : Облполіграфвидав, 1990. – 32 с.
8. Ярош Виктор Петрович. Меморіальний музей М. Л. Кропивницького у Кіровограді / Виктор Ярош. – Дніпропетровськ : Промінь, 1990. – 44,[2] с. : іл.
9. Ярош Виктор Петрович. Стежками завіяними : присвячується 110-річчю заснування М. Л. Кропивницьким класичного українського професійного театру та 10-річчю заснування Меморіального музею М. Л. Кропивницького / Виктор Ярош ; Кіровоградська обласна державна адміністрація, Управління культури; Меморіальний музей М. Л. Кропивницького в Кіровограді. –

Кіровоград : Облуправління по пресі, 1992. – 97,[1] с.

10. Ярош Віктор Петрович. Театральна Кіровоградщина : метод. рекомендації на допомогу прац. культури і мистецтва, краєзнавцям, широким колам громадськості у підготовці до 150-річчя від дня народження М. Л. Кропивницького / Віктор Ярош ; Кіровоградська обласна державна адміністрація, Управління культури; Меморіальний музей М. Л. Кропивницького в Кіровограді. – Кіровоград : Облполіграфвидав, 1990. – 30 с.

11. Ярош В.П. Театр в культурному житті Єлисаветграда / В.П. Ярош // Культура рідного краю : тези обласної конференції / Республ. асоціація українознавців, Кіровогр. обласна організація Укр. тов-ва охорони пам'яток історії та культури, Кіровогр. краєзнавчий музей, Кіровогр. держ. пед. ін-т ім. О. С. Пушкіна. – Кіровоград : [б. и.], 1991. – С. 1–3

1.2. Публікації в періодичних виданнях

12. Масляний О. Путівка з «Червоного шляху» / О. Масляний, В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1984. – 26 грудня

Про українського письменника, члена Спілки письменників України Добровольського Спиридона Петровича (25.12.1894 – 30.11.1972).

13. Ярош В. Актор світового масштабу / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1996. – 12 грудня

Про Миколу Садовського.

14. Ярош В. Акторські удачі огляду / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1970. – 15 квітня

Огляд на краще виконання ролей сезону минулого року в музично-драматичному театрі ім. М.Л. Кропивницького.

15. Ярош В. Артисти народного театру / В. Ярош // Дніпро. – 1961. – № 1. – С. 111-115

Про Олександрійський самодіяльний народний театр.

16. Ярош В. Брати Тобілевичі в Єлисаветградському театрі / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1968. – 29 лютого

17. Ярош В. Була всією Україною (3 книги «Стежками завіяними») / В. Л. Ярош // Степ. – 2014. – № 2. – С. 16-20 : фото

Про Марію Заньковецьку.

18. Ярош В. В об'єктиві – сучасність. До підсумків конкурсу фільмів самодіяльних кіностудій / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1971. – 18 лютого
19. Ярош В. В сузір'ї корифеїв / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1986. – 16 січня
Про актрису Ліницьку Любов Павлівну.
20. Ярош В. В театрі імені М.Л. Кропивницького: (Урочистий вечір, присвячений 125-річчю з дня народження І.К. Карпенка-Карого) / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1970. – 29 вересня
21. Ярош В. Вітає дітвора: (До відкриття Кіровоградського театру ляльок) / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1970. – 21 жовтня
22. Ярош В. Вічні джерела / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1979. – 3 липня
На прогресивних ідеях єднання і дружби зміцнювались і розвивались таланти корифеїв українського театру.
23. Ярош В. «Вогненний міст»: (Нова вистава народного театру Олександрійського Будинку культури) / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1968. – 18 лютого
24. Ярош В. Гордість української культури / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1963. – 23 січня
Про заслужений Державний ансамбль танцю під керівництвом П. Вірського.
25. Ярош В. Гортаючи книгу пам'яті / В. Ярош // Молодий комунар. – 1988. – 13 лютого. – С. 6
40 років тому було створено творче об'єднання «Степ». Автор статті і перший його керівник звітує про здобутки і невдачі літераторів, про перших молодих членів літоб'єднання: це Петро Лахман, у роки війни закатований фашистами; Іван Шевченко, автор популярної тоді пісні «Гарно, гарно серед степу...». Ярош згадує про вихід першого і на той час останнього номера часопису «Степ» та висловлює сподівання щодо повернення цього видання.
26. Ярош В. Грані таланту: до 150-річчя М.Л. Кропивницького / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1990. – 22 травня
27. Ярош В. Для дому Кропивницького / В. Ярош // Молодий комунар. – 1982. – 21 вересня
Про меморіальний музей М.Л. Кропивницького.

28. Ярош В. Довір'я глядача: [До постановки п'єси А. Макайонка «Трибунал» в музично-драматичному театрі ім. М. Кропивницького] / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1971. – 27 лютого
29. Ярош В. Допоможе відродити затишок / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1992. – 11 серпня
Про будинок Кропивницьких.
30. Ярош В. Дослідники спадщини Кропивницького / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1992. – 17 листопада
Про театрознавця і педагога Петра Івановича Руліна (1892 – 1941), який досліджував історію українського театру, драматичну творчість Т. Шевченка, М. Кропивницького, М. Старицького та театральну діяльність М. Заньковецької, М. Садовського та ін.
31. Ярош В. Експонати звідусіль / В. Ярош // Культура і життя. – 1982. – 24 січня. – С. 4
В статті йдеться про роботу по створенню меморіального музею М.Л. Кропивницького.
32. Ярош В. З весняним привітом!: (Виступ хору ім. П'ятницького в Кіровограді) / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1965. – 14 квітня
33. Ярош В. З думою про Сухомлинського / В. Ярош // Літературна Україна. – 1978. – 29 вересня. – С. 4
Постановка п'єси про видатного земляка («Дума про Сухомлинського», реж. М. Гіляровський) колективом театру ім. Кропивницького за драматичною поемою Івана Драча «Дума про Вчителя».
34. Ярош В. З любов'ю до людей / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1985. – 20 січня. – Зміст: Ніколи не сміявся без любові
Рец. на Журавський А. Ніколи не сміявся без любові / А. Журавський
В статті розповідається про книгу Журавського А. «Ніколи не сміявся без любові», в якій йдеться про зв'язок О. Вишні з корифеями українського театру.
35. Ярош В. З плеяди корифеїв / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1984. – 15 травня
Про П.К. Саксаганського.
36. Ярош В. Закохані у музику / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1969. – 22 жовтня
Про конкурс музичних шкіл області.

37. Ярош В. Звідки Карий?: (І.К. Карпенко-Карий і М.Л. Кропивницький) / В. Ярош // Степ. – 1996. – № 1. – С. 19-21. – Зміст: «Підписав сам суперетендант Савостьян Подлевський»...; Звідки єсьм, роде Тобілевичів?
38. Ярош В. Звітує театр народної творчості: (Виступи театру народної творчості м. Олександрії в Кіровограді) / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1965. – 28 липня
39. Ярош В. Звітує «Ятрань» / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1961. – 6 серпня. – С.3 : фото
Про концерт ансамблю танцю «Ятрань» в обласній філармонії.
40. Ярош В. Звучить музика, яку любив Ілліч / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1968. – 14 вересня. – С. 3
Про лекцію-концерт в обласній філармонії.
41. Ярош В. Здобутки кропивничан / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1972. – 24 вересня. – С.3
Дні театрального мистецтва на Кіровоградщині.
42. Ярош В. Зростали на руській культурі / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1985. – 11 серпня
Про творчість М.Л. Кропивницького.
43. Ярош В. Зустрічі з молодістю / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1958. – 12 квітня
Про п'єсу І. Микитенка «Дні юності» в музично-драматичному театрі ім. М. Кропивницького.
44. Ярош В. Зустрічі із Сайфі Кудашем / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1980. – 15 березня
Автор описує свої зустрічі з башкирським письменником Сайфі Кудашем.
45. Ярош В. Зустріч з Тимуром Фрунзе / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1980. – 5 лютого
Про книгу нашого земляка В. Олександрова «Тимур – син Фрунзе», в якій автор створив привабливий образ відважного льотчика-винищувача Тимура Фрунзе, сина легендарного полководця громадянської війни.
46. Ярош В. ...І найменша – Ольга: з роду Кропивницьких / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1994. – 19 липня. – С. 4 : фото
Про дочку Марка Кропивницького.
47. Ярош В. Конференція на хуторі «Надія» / В. Ярош // Кіровоградська

правда. – 1969. – 11 вересня

Про наукову конференцію, присвячену 200-річчю від дня народження І.П. Котляревського.

48. Ярош В. Корифею – народна шана / В. Ярош // Будівельник. – 1984. – 19 вересня. – С. 3 : фото

Про меморіальний музей М.Л. Кропивницького.

49. Ярош В. Люди і час – в експонатах / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1980. – 24 червня

Про створення музею М. Кропивницького.

50. Ярош В. М.Л. Кропивницький і М.Г. Савіна / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1985. – 10 лютого. – С. 3 : фото

Про зв'язки Марка Кропивницького з російською театральною культурою, а саме з російською актрисою Марією Гаврилівною Савіною.

51. Ярош В. Медалі до двох ювілеїв / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1991. – 9 серпня

Медалі з зображенням Марка Кропивницького.

52. Ярош В. Медалі Марка Кропивницького / В. Ярош // Вісті з України. – 1991. – № 41(жовтень). – С. 8 : фото

Йдеться про дві медалі з зображенням М.Л. Кропивницького.

53. Ярош В. Мелодії наших друзів / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1966. – 19 січня. – С. 4 : фото

Про виступ артистів Празької естради в Кіровоградській філармонії (Рудольфа Кортеса, Даші Кортесової, Іржини Бергрової-Тврдкої та ін.).

54. Ярош В. Митці – аматорам / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1971. – 18 грудня

Про шефські зв'язки професіональних колективів з самодіяльними колективами Кіровоградщини.

55. Ярош В. Мовою Шевченка / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1988. – 10 липня

М.Л. Кропивницький і українська мова.

56. Ярош В. Мужнє серце / В. Ярош // Народне слово. – 1991. – 12 червня. – С. 3 : фото

Михайло Захарович Телішевський – уродженець села Коритно-Забузького Вільшанського району, Герой Радянського Союзу, який загинув весною 1943 року. Його однополчанин, журналіст Віктор Ярош, у своєму нарисі розповідає про ратні подвиги нашого земляка.

57. Ярош В. Мужнє серце поета / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1962. – 26 жовтня
Про письменника-земляка Червоніщенка Івана Григоровича (1907-1984).
58. Ярош В. Музей фундатора українського театру / В. Ярош // Зоря комунізму. – 1985. – 12 листопада
Про меморіальний музей М.Л. Кропивницького.
59. Ярош В. Музи не мовчали / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1995. – 23 лютого
Воєнна біографія Кіровоградського музично-драматичного театру ім. Кропивницького.
60. Ярош В. Ніби удвоє швидше живеться / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1986. – 16 січня
Марко Лукич Кропивницький у роки революції 1905-1907 років.
61. Ярош В. На естраді – молодість / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1968. – 18 лютого
Про Кіровоградську обласну філармонію.
62. Ярош В. На основі комплексних програм. XXVI передз'їздівська трибуна / В. Ярош, А. Гупсков // Кіровоградська правда. – 1980. – 17 вересня
Про скорочення ручної праці на підприємствах області.
63. Ярош В. На світанку епохи / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1970. – 29 квітня
Про постановку п'єси М. Барського «Вогнений світанок» в театрі ім. М.Л. Кропивницького.
64. Ярош В. На сцені – молодь (Кіровоградський обласний музично-драматичний театр ім. М. Кропивницького) / В. Ярош // Дніпро. – 1959. – № 5. – С. 132-137
Про творчі здобутки колективу театру імені М.Л. Кропивницького. Особливу увагу автор приділяє молодим кропивничанам (Іван Казнадій, Світлана Мартинова, Ніна Аكوпова, Володимир Смичок, О. Гонтар, Ю. Перев'язко).
65. Ярош В. На сцені – Омський хор / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1967. – 3 лютого. – С. 3 : фото
Про концерт Омського народного хору в Кіровоградській обласній філармонії.
66. Ярош В. На сцені – сучасник / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1974.

– 5 грудня

Про постановку вистави М. Шатрова «Погода на завтра» на сцені Кіровоградського українського музично-драматичного театру ім. М. Кропивницького.

67. Ярош В. На сцені кропивничан / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1968. – 28 березня

Про постановку п'єси М. Горького на сцені Кіровоградського музично-драматичного театру ім. М. Кропивницького.

68. Ярош В. На хуторі Надія / В. Ярош // Культура і життя. – 1972. – 8 жовтня. – С. 3 : фото

Про свято театрального мистецтва на Кіровоградщині.

69. Ярош В. На шляху реалізму і народності / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1972. – 27 жовтня

З історії Кіровоградського музично-драматичного театру ім. М. Кропивницького.

70. Ярош В. Немеркнуча слава / В. Ярош // Ленінська зоря. – 1967. – 1 червня

Автор статті розповідає про нашого земляка, уродженця села Коритно-Забузького Вільшанського району Героя Радянського Союзу Михайла Захаровича Телішевського.

71. Ярош В. Не тільки сюжети, позичені у Кобзаря: М.Л.Кропивницький і Т.Г.Шевченко / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1994. – 29 вересня. – С. 3 : фото

72. Ярош В. Огнем полыхала небес глубина / В. Ярош // Украина-центр. – 1994. – 6 жовтня

Спогади ветерана Другої світової війни Віктора Яроша про грізні воєнні роки.

73. Ярош В. Олеся / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1990. – 4 лютого
Про дочку М.Л. Кропивницького Олесю.

74. Ярош В. Пісне, дужче залунай / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1962. – 30 березня

Про хорову капелу ім. Жовтня.

75. Ярош В. Пам'яті корифея сцени / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1979. – 16 травня

Про науково-теоретичну конференцію, присвячену 120-річчю з дня народження корифея українського театру П.К. Саксаганського, що відбулася

на хуторі «Надія».

76. Ярош В. Пам'ятник Карпенку-Карому / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1958. – 5 серпня

77. Ярош В. Перша зустріч / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1962. – 14 лютого
Про концерт Північного державного хору в м. Кіровограді.

78. Ярош В. Свято у Бобринці / В. Ярош // Культура і життя. – 1969. – 4 грудня
Про районний фестиваль у Бобринці.

79. Ярош В. Скарби музею / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1987. – 29 грудня
Про меморіальний музей М.Л. Кропивницького в м. Кіровограді.

80. Ярош В. «Софія Перовська»: кінофільм / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1968. – 20 жовтня. – С. 3 : фото
Про художній фільм режисера Лео Арнштама «Софія Перовська».

81. Ярош В. Стежками завіяними / В. Ярош // Поріг. – 1992. – № 3. – С. 5–9
Розвідка щодо «Справи про дворянство роду Кропивницьких», яку розпочав Володимир Маркович, син Марка Лукича Кропивницького, та продовжив автор нарису. Важливим є встановлення точної дати народження драматурга, яка записана в метричній книзі.

82. Ярош В. Сумної пам'яті закони / В. Ярош // Народне слово. – 1994. – 26 липня. – С. 4
З історії цензурної заборони української мови.

83. Ярош В. Сцена відкрита для зросту / В. Ярош // Молодий комунар. – 1978. – 25 березня
Про зростання майстерності молодих акторів в театрі ім. М. Кропивницького.

84. Ярош В. Так усе починалось... / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1997. – 25 вересня
Про меморіальний музей М.Л. Кропивницького.

85. Ярош В. Такі вже вони, Кропивницькі / В. Ярош // Народне слово. – 1991. – 11 вересня. – С. 3 : фото; Народне слово. – 1991. – 12 вересня. – С. 3 : фото
Стаття вміщує матеріали про останні дні Марка Лукича Кропивницького, зокрема про його внучку й правнучку. Вперше

публікуються і їх фотографії.

86. Ярош В. Талант дужий, неповторний / В. Ярош // Народне слово. – 1991. – 1 березня. – С. 4 : фото

Стаття присвячена 125-річчю від дня народження Л.П. Ліницької, видатної української актриси. З ім'ям Любові Павлівни Ліницької пов'язані кращі сторінки історії становлення українського національного театру. Її незгасимий талант був предметом захоплення численних глядачів того часу.

87. Ярош В. Театральна Кіровоградщина / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1971. – 28 вересня. – С. 3

З історії театрального мистецтва на Кіровоградщині.

88. Ярош В. То ж Боруля, чи Беруля? / В. Ярош // Літературна Україна. – 1981. – 30 червня. – С. 4

Про історію створення п'єси І. Карпенка-Карого «Мартин Боруля».

89. Ярош В. Труппа М.Л. Кропивницького в Петербурзі: (100 років тому театральна труппа під керівництвом М.Л. Кропивницького виступала в Петербурзі) / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1988. – 15 березня

90. Ярош В. Тут жив Марко Лукич / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1982. – 4 травня

Про створення меморіального музею М.Л. Кропивницького.

91. Ярош В. У вінок Іллічу / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1969. – 23 березня. – С. 4

Про лекцію-концерт, яка відбулася в обласній філармонії.

92. Ярош В. У народному театрі / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1959. – 29 травня

Про роботу драматичного колективу народного театру Олександрійського міського Будинку культури.

93. Ярош В. «Угрюм-река»: Гастролі Уфімського театру в Кіровограді / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1968. – 22 травня

94. Ярош В. Цехова стінна газета / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1948. – 5 травня. – С. 2

Колектив механо-складального цеху заводу «Червона зірка» добився значних успіхів – квітневий план виконав на 120%. У боротьбі за першість значну роль відіграла стінна цехова газета «За працю».

95. Ярош В. Чарівник слова: до 90-річчя з дня народження Г.П. Юри / В. Ярош // Молодий комунар. – 1978. – 7 січня

96. Ярош В. Шануймо пам'ять корифея: до 150-річчя з дня народження М.Л. Кропивницького / В. Ярош // Радянський студент. – 1990. – 16 травня
97. Ярош В. Шляхом шукань / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1968. – 25 грудня. – С.4 : фото
Огляд кращого виконання ролей в музично-драматичному театрі ім. М.Л. Кропивницького.
98. Ярош В. Ще раз про Борулю: (Нове з біографії драматурга І. Карпенка-Карого) / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1982. – 7 липня
99. Ярош В. Щоб викликати в серцях... / В. Ярош // Кіровоградська правда. – 1984. – 18 жовтня
Про роботу обласного театру ім. М. Кропивницького під час Великої Вітчизняної війни.
100. Ярош В. Як Кропивницький своє дворянство шукав / В. Ярош // Степ. – 1996. – № 2–3. – С. 29–34 : фото

II. Публікації про життя і діяльність Віктора Яроша

2.1. Статті з окремих видань

101. Віктор Петрович Ярош // Лауреати обласної краєзнавчої премії ім. В. М. Ястребова. – Кіровоград : Кіровоградська обласна рада : КОД, 2014. – С. 14–15 : фото

102. Віктор Петрович Ярош // Янчуков Станіслав Миколайович. З іменем Володимира Ястребова / Станіслав Янчуков. – Кіровоград : Центрально-Українське вид-во, 2005. – С. 56–57 : фото.

103. Перепелиця Петро. Слово про автора книги // Ярош Віктор Петрович. Стежками завіяними: присвячується 110-річчю заснування М. Л. Кропивницьким класичного українського професійного театру та 10-річчю заснування Меморіального музею М. Л. Кропивницького / Віктор Ярош ; Кіровоградська обласна державна адміністрація, Управління культури; Меморіальний музей М. Л. Кропивницького в Кіровограді. – Кіровоград : Облуправління по пресі, 1992. – С. 96–97

104. Черняк Н. Віктор Ярош – дослідник творчості Кропивницького // Галицький Микола Олександрович. Золота духовна скарбниця Кіровоградщини : слово про корифеїв українського театру / Микола Галицький ; Відділ Кіровогр. обл. краєзнавчого музею, Меморіальний музей М. Л. Кропивницького в Кіровограді, Кіровогр. обл. регіональне відділення Співки підприємців, малих, середніх та приватизованих підприємств України. – Кіровоград : ФО-П Ротар О. С., 2014. – С. 238–239 : фото

105. Ярош Віктор Петрович // Босько Володимир. Визначні постаті Степової Еллади : до 250-річчя заснування фортеці Святої Єлисавети, міста Єлисаветграда та 65-річчя утворення Кіровоградської області / Володимир Босько; Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського. – Кіровоград : Інформаційна мережа. – Ч. 1. – 2004. – С. 367 : фото

106. Ярош Віктор Петрович // Митці України : Енцикл. довід. / Укл. М. Г. Лабінський, В. С. Мурза, ред. А. В. Кудрицький. – К. : «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 1992. – С. 680

107. [Ярош В.П.] // Босько Володимир Миколайович. Історичний календар Кіровоградщини на 2014 рік. Люди. Події. Факти [] : довідник / Володимир Босько ; Департамент освіти і науки Кіровоградської обл. держ. адміністрації,

КЗ «КОШПО ім. Василя Сухомлинського». – Історико-краєзнавче вид. – Кіровоград : Центрально-Українське вид-во, 2013. – С. 201 : фото

108. [Ярош В.П.] // Кіровоградське обласне літоб'єднання «Степ»: Шістдесят літ поступу / Бюро обл. літоб'єднання «Степ»; Фото В. Ковпака, І. Корзуна, В. Решетникова. – Кіровоград : Степ, 1999. – С. 4, 6, 7 : фото

109. [Ярош В.П.] // Кіровоградщина у дзеркалі часу: літературне мистецтво = Кіровоградщина в зеркале времени: литературное искусство = Kirovohrad in the mirror of time: literary arts : фотоальбом / авт.-укл. Олександр Чуднов, Олег Бабенко, авт. ідеї Євгенія Шустер [та ін.] ; за заг. ред. Олександра Чуднова. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – С. 20 : фото

2.2. Статті з періодичних видань

110. Галицький М. Його пам'ятають багато людей / М. Галицький // Народне слово. – 2002. – 14 листопада. – С. 3

111. Гончаренко В. Одержимість. Наш гість – В.П. Ярош / В. Гончаренко // Вечірня газета. – 1993. – 16 січня

112. Грицайова Олена. Вчитель, воїн, журналіст, краєзнавець: До 100-річчя Віктора Яроша / Олена Грицайова // Народне слово. – 2014. – 20 листопада. – С. 9 : фото

Стаття стосується багатогранної діяльності В. Яроша, його уподобань та сфер діяльності.

113. Грицайова О. Унікальне фото – свідок слави корифеїв / О. Грицайова // Наше місто. – 2016. – 2 червня. – С. 4

Олена Грицайова, зберігачка фондів меморіального музею Марка Кропивницького, розповідає про новий експонат – раритетне фото кінця 19 століття, яке передала до музею Мар'яна Андріївна Кропивницька, вдова онука корифея Ігоря Олексійовича Кропивницького.

114. Кльована Н. Вісімдесят / Н. Кльована // Кіровоградська правда. – 1994. – 18 жовтня. – С. 1

Ярошу В.П., відомому краєзнавцю, виповнилося вісімдесят років.

115. Куценко Л.В. Господар світлого будинку : Віктору Ярошу виповнилося 80 / Л. В. Куценко // Народне слово. – 1994. – 29 жовтня. – С. 3

116. Куценко Л.В. Право на панегірик / Л. В. Куценко // Народне слово. – 1993. – 4 лютого

Представлено книгу В. Яроша «Стежками завіяними».

117. Погрібний В. Він прийшов з країни добра : Прощальне слово Віктору Петровичу Ярошу / В. Погрібний, М. Стоян, Ф. Непоменко // Кіровоградська правда. – 2001. – 30 жовтня. – С. 3

118. Френчко Л. Виктор Ярош. Чувство сопричастности к прошлому и настоящему / Л. Френчко // Ведомости Плюс. – 2009. – 6 ноября. – С. 8 ; Ведомости Плюс. – 2009. – 13 ноября. – С. 8

У статті йде мова про засновника меморіального музею М.Л. Кропивницького – Віктора Петровича Яроша. Подано біографічну довідку.

119. Черняк Н. Віктор Ярош – дослідник творчості Кропивницького / Черняк Н. // Народне слово. – 2009. – 15 жовтня. – С. 6

Стаття про засновника і завідуючого меморіальним музеєм М. Кропивницького, театрознавця, журналіста, дослідника В.П. Яроша, якому 18 жовтня виповнилося б 95 років.

120. Черняк Н. Зустрічі в домі Марка / Н. Черняк // Наше місто. – 2016. – 12 травня. – С. 4 : фото

Молодший науковий співробітник меморіального музею Марка Кропивницького Ніна Черняк розповідає про мистецькі заходи у музеї корифея.

121. Чех Ірина. З плеяди видатних земляків / Ірина Чех // Народне слово. – 2014. – 5 червня. – С. 6 : фото

До ювілеїв письменників та літераторів краю організовано експозиції в міському літературному музеї.

122. Шурапов В. Невидимий режисер / В. Шурапов // Кіровоградська правда. – 2002. – 3 грудня. – С. 3

III. Web – ресурси

123. Віктор Петрович Ярош [Електронний ресурс] // Лауреати обласної краєзнавчої премії ім. В. М. Ястребова / Кіровоградська обласна рада. – Електрон. дані. – Кіровоград : КОД, 2014. – С. 14-15. – Режим доступу: <https://issuu.com/66739/docs/yastrebov-22>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.06.2019. – Аналог друк. вид. (Лауреати обласної краєзнавчої премії ім. В. М. Ястребова. – Кіровоград : Кіровоградська обласна рада : КОД, 2014. – 147 с. : фото.кол. – (Сер. «З добром до людей») До 75-річчя Кіровоградської області.

124. «З плеяди видатних земляків» [Електронний ресурс]: виставки // Кіровоградський літературно-меморіальний музей І.К. Карпенка-Карого: [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: https://www.karpenkokarymuseum.kr.ua/kar58_u.html. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.06.2019.

125. Літературне об'єднання «Степ» [Електронний ресурс] // Кіровоградська обласна бібліотека для юнацтва ім. Є. Маланюка: [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: https://lib.kr.ua/?page_id=852. – Назва з екрана. – Дата звернення: 10.06.2019.

126. Меморіальний музей М.Л. Кропивницького [Електронний ресурс] // Кіровоградщина: цікавими історичними маршрутами: блог. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: http://historykirovograd.blogspot.com/2013/04/blog-post_18.html. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.06.2019.

127. Меморіальний музей М.Л. Кропивницького у Кіровограді. В.П. Ярош [Електронний ресурс] // Кіровоградський обласний краєзнавчий музей: [сайт] – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: http://www.kokm.kr.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=361:memorialnij-muzej-m-l-kropivnitskogo-u-kirovogradi-v-p-yarosh&catid=58&Itemid=204&lang=en. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.06.2019.

128. Черняк Ніна. Він створив музей [Електронний ресурс] / Н. Черняк // Кіровоградський обласний краєзнавчий музей. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: http://www.kokm.kr.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=132:vin-stvoriv-muzej&catid=48&Itemid=203&lang=en. – Заголовок з екрана. – Дата звернення: 27.06.2019. – Аналог друк. вид. (Молодіжне перехрестя. – 2004. – 21 жовтня).

129. Черняк Ніна Борисівна. Зустрічі у домі корифея [Електронний ресурс] / Н.Б. Черняк // Кіровоградський обласний краєзнавчий музей. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: http://kokm.kr.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=830:zustrichi-u-domi-korifeya&catid=66&Itemid=203&lang=en – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.06.2019.

130. Чех Ірина. З плеяди видатних земляків / І. Чех [Електронний ресурс] // Кропивницький міський літературно-меморіальний музей І.К. Карпенка-Карого: [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <http://www.karpenkokarymuseum.kr.ua/pkar14-06.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 27.06.2019. – Аналог друк. вид. (Народне слово. – 2014. – 5 червня. – С. 6: фото).

131. Ярош Віктор Петрович (Видатні особистості Кіровоградщини) [Електронний ресурс] // Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І. Чижевського: [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: http://wiki.library.kr.ua/index.php/%D0%AF%D1%80%D0%BE%D1%88_%D0%92%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80_%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.06.2019.

Іменний покажчик

- Акопова Ніна (64)
Бабенко Олег 109
Барський М. (63)
Бергрова-Тврдка Іржина (53)
Босько Володимир 105, 107
Вишня О. (34)
Галицький Микола 104, 110
Гіляровський М. 33
Гонтар О. (64)
Гончаренко В. 111
Горький М. (67)
Грицайова Олена 112, 113
Гупсков А. 62
Добровольський Спиридон Петрович (12)
Журавський А. (34)
Заньковецька Марія (17, 30)
Казнадій Іван (64)
Карпенко-Карий І.К. (20, 37, 76)
Кльована Н. 114
Ковпак В. 108
Корзун І. 108
Кортес Рудольф (53)
Кортесова Даша (53)
Котляревський І.П. (47)
Кропивницька Мар'яна Андріївна (113)
Кропивницький Ігор Олексійович (113)
Кропивницький Марко (3, 7, 10, 26, 39, 37, 42, 48, 50-52, 58, 60, 71, 84, 85, 90, 100)
Кропивницькі (85)
Кудаш Сайфі (44)
Кудрицький А. В. 106
Куценко Л.В. 115, 116
Лабінський М. Г. 106
Ліницька Любов Павлівна (19, 86)
Макайонок А. 28
Мартінова Світлана (64)
Масляний О. 12
Микитенко І. (43)
Моторний О.Д. 4
Мурза В. С. 106
Непоменко Ф. 117
Олеся (дочка М.Л. Кропивницького) (73)
Перев'язко Ю. (64)
Перепелиця П.П. 3, 103
Перовська Софія (80)
Погрібний В. 117
Подлевський Савостьян (37)
Попович Р.М. 4
Рулін Петро Іванович (30)
Решетников В. 108
Савіна М.Г. (50)
Садовський Микола (13, 30)
Саксаганський П.К. (35, 75)
Смичок Володимир (64)
Старицький М. (30)
Стеценко Л.Ф. 4
Сторожук В.Ф. 4
Стоян М. 117
Сухомлинський В. (33)
Телішевський Михайло Захарович (56)
Тобілевичі (16, 37)
Френчко Л. 118
Фрунзе Тимур (45)
Червоніщенко Іван Григорович (57)
Черняк Ніна. 104, 119, 120, 128, 129
Чех Ірина 121, 130
Чуднов Олександр 109
Шатров М. (66)
Шевченко Т.Г (71)
Шурапов В. 122
Шустер Євгенія 109
Юра Гнат (95)
Янчуков Станіслав Миколайович 102

Слово про Віктора Яроша

Петро Перепелиця

[...] Ім'я цього журналіста і палкого шанувальника театру мені було давно відоме з преси. Віктор Петрович виступав у ній і як філолог, і як театральний критик. Та тільки у 1980 році мені довелося поближче познайомитися з цією цікавою людиною. Це було в стінах Українського театального товариства (тепер – Спілка театральних діячів України), куди приїхав він за допомогою і порадою у справі створення у Кіровограді Меморіального музею М.Л. Кропивницького. З того часу я мав нагоду часто бувати з Віктором Петровичем в архівах і крупних бібліотеках колишнього Радянського Союзу по організації фондів майбутнього музею, а разом з тим спостерігати надзвичайну працьовитість і наукову допитливість мого колеги. Це переважно на його плечі, як наукового працівника обласного краєзнавчого музею та першого завідуючого Меморіальним музеєм М.Л. Кропивницького, лягло перше десятиліття роботи цього музею, його організації і наукового керівництва.

І в пошуках національних скарбів для вивчення творчої спадщини геніального сина українського народу, у відкриттях ще ніким з театрознавців не розвіданого, Віктор Петрович шукав для себе і тему розмови журналіста-дослідника з шанувальниками Кропивницького, і думав про громадський обов'язок – бути пропагандистом надбань українського дожовтневого театру.

Запам'ятався мені день – 2 жовтня 1982 року. В урочистій обстановці за участю громадськості міста Кіровограда та гостей з різних куточків України було відкрито Меморіальний музей М.Л. Кропивницького. Зусиллями тодішніх державних і партійних органів, з допомогою згаданого вище Українського театального товариства, яке очолювала народна артистка СРСР О.Я. Кусенко, Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, за стислий термін було відреставровано будинок, де свого часу жив М.Л. Кропивницький, створено експозицію музею і цим практично втілено в життя рішення ЮНЕСКО Організації Об'єднаних Націй про вшанування у 1982 році 100-річчя заснування в Єлисаветграді (Кіровоград) М.Л. Кропивницьким свого Товариства акторів, котре започаткувало тріумфальний хід українського художнього театру, який ми іменуємо класичним.

Признаюсь, невидимим режисером у координації і творчих, і господарчих питань по музейній справі був завжди Віктор Петрович. Допомагали колеги по краєзнавчому музею, що були теж зацікавлені будівництвом нового закладу культури.

Пригадую Віктора Петровича того урочистого дня під час виступу в одному із залів музею оркестру скрипалів, які відкрили свій концерт життєстверджуючим моцартівським «Дивертисментом ре-мажор». Він стояв

зворушений і схвильовано радісний, що, нарешті, Дім Кропивницького світові відкрито. І в цьому Домі, починаючи з 1983 року, його завідуючий започаткував щорічне громадське відзначення дня народження М.Л. Кропивницького. У цій благородній акції щорічно беруть участь всі культурні сили міста. [...]

Із статті: Перепелиця Петро. Слово про автора книги // Ярош В.П. Стежками завіяними. Кіровоград : Облуправління по пресі, 1992. С.96-97

Леонід Куценко

[...] Розмірковуючи над прожитим, Віктор Ярош без натяжки, а цілком щиро зауважує, що звиряв себе щоразу зі сформульованим для себе правилом залишити свій слід на землі. Ось і спробуємо хоч ескізно простежити шлях його чисто людської реалізації.

З 1948 року В. Ярош взяв на себе керівництво обласним літературним об'єднанням, котре очолював два десятиліття. За цією суто інформативною викладкою – сотні літературних вечорів, зустрічей з читачами, письменниками, за нею – долі десятків молодих людей, що приходили і залишали літоб'єднання, виростаючи в прямому і переносному значенні. Тисячі рукописів рецензованих і правлених, критикованих і підтриманих керівником літоб'єднання.

[...] Унікальні архівні знахідки, глибоке проникнення у світ Кропивницького, знайомство з колом людей, що його оточували, вилилися в кілька цікавих книг В. Яроша. Народилися вони з потреби зберегти, зафіксувати й донести до читачів, шанувальників таланту нашого земляка, все, чим збагатився сам, маючи щастя бути причетним до великого таланту.

Для одного життя, мабуть, цілком би вистачило однієї книги нарисів «Стежками завіяними», щоб мати право сказати – був. А у Віктора Петровича є ще одна унікальна книга спогадів про Марка Лукича Кропивницького, книги, приурочені історії театру тощо.

[...] У моїй свідомості, як упевнений, у свідомості багатьох жителів міста, музей М. Кропивницького і особистість В. Яроша не мисляться окремо. Тож цілком поділяю думки нашого земляка – письменника Сергія Плачинди, котрий записав у книзі відгуків музею: «Відчувається велика багаторічна робота по збиранню матеріалів для музею давнього і невтомного трудівника на культурній ниві Віктора Петровича Яроша. Глибока вдячність йому за створення музею».

Із статті: Куценко Леонід. Господар світлого будинку: Віктору Петровичу Ярошу виповнилось 80 // Народне слово. 1994. 29 жовтня. С. 3

Віктор Погрібний

Не стало Віктора Петровича Яроша. Відійшла ціла епоха багаторічного подвижництва на ниві літератури і культури. 18 жовтня він мав би, при здоров'ї, відзначити своє 87-річчя. Не дожив до своїх іменин сім днів. Звалила тяжка, багаторічна хвороба...

За труною нас ішло п'ять чоловік, бо всі інші несли вінки...

А сотні ж йому носили в 50-і, 60-і роки свої вірші, оповідання, нариси і чекали, як від Бога, його думки: спроможне на художність їхнє слово, яке йшло від їхньої душі, чи «ще треба попрацювати». І в кожного він поселяв віру. І таке тепло від нього йшло, що довгі роки було затишно при згадці: «Як був я у Віктора Петровича»...

Він був простий і щирий, як земля, як сад, як річка. І ніколи не амбітував і не вимагав до себе будь-яких пишнот. Така була і остання його путь на Далекосхідне, на якому все ж були сказані теплі, як і той осінній день, слова поцінування його творчого подвигу. Бо інші слова тут були б несправедливими: він, будучи в тих 50-х і 60-х роках головою обласного літ-об'єднання, вивів на творчу дорогу багатьох і багатьох обдарованих молодих поетів, прозаїків, публіцистів, а вже у свій літній вік зібрав «начиння» музею М.Л. Кропивницького. І багато років тут директорував...

Для мене він був прикладом виключної людської порядності, безкорисливості, трудіння без чекання подяк і нагород. Воістину християнський тип земного життя...

Він заробив собі життя пам'ятне. Бо не зможуть же люди забути, як він у них підтримав і полив отой ніжний росточок творчості... Стоятиме музей Кропивницького, невіддільний і від його подвижницького імені... Житимуть його книги «В небі війни», «Стежками зав'язаними», «Спогади про Марка Кропивницького»... Стоятиме світлий образ трудівника культури, духу і – Людини.

І ще не раз про нього скажуть добре слово. Щирої шани.

Із статті: Погрібний В., Стоян М., Непоменко Ф. Він прийшов з країни добра // Кіровоградська правда. 2001. 30 жовтня. С. 3

Микола Стоян

У мене дуже теплі згадки про Віктора Петровича Яроша. Як він турбувався, як дбав, щоб ми повніше, глибше знали нашу рідну Кіровоградщину! Ніколи не забути наші з ним поїздки на будівництво Кременчуцької гідроелектростанції, на хутір Надію, до Веселих Боковеньок, туди, де починали свій злет корифеї українського театру – в Бобринець...

І разом з тим він дбайливо у всьому піклувався про нас... Природа є природою, нікого вічного немає, та жаль, дуже жаль, що пішла з життя така хороша людина...

Із статті: Погрібний В., Стоян М., Непоменко Ф. Він прийшов з країни добра // Кіровоградська правда. 2001. 30 жовтня. С. 3

Федір Непоменко

В далекі-близькі 60-і роки Віктор Петрович об'єднував різноманітну пишучу братію, яка тяглася до єдиного доступного органу – «Кіровоградської правди». Він був журналістом. Письменником він не був і ніколи не претендував на роль учителя у формуванні письменницьких рядів. Але його роль у майбутньому створенні письменницької організації значима. Він стояв біля її витоків.

Із статті: Погрібний В., Стоян М., Непоменко Ф. Він прийшов з країни добра // Кіровоградська правда. 2001. 30 жовтня. С. 3

Володимир Шурапов

Коли я оглядаю експозицію меморіального музею М. Л. Кропивницького, завжди згадую його фундатора. Людину, яка на цей духовний вівар українства положила своє невгамовне, неспокійне серце, палку вдачу творця. Людину, яка залишила по собі добру пам'ять.

Вперше доля звела мене з Віктором Петровичем Ярошем наприкінці сорокових. Лагідний, гарний, підтягнутий (що то фронтова виправка!), люб'язний, доброзичливий. Він сидів за редакційним столом і стиха говорив про значення літератури. Запросив приходити на засідання літературного об'єднання. Я ніколи не бачив його чимось невдоволеним, ніколи не чув, щоб він був роздратованим або на когось підвищив голос. А йому доводилося зустрічатися з найрізноманітнішою літературною «армадою». Він, як батько, як старший товариш, тактовно, спокійно, переконливо розповідав, пояснював, доводив і вчив. Сам писав прекрасні рецензії на театральні вистави.

І вже пізніше, коли, як кажуть в Україні, роки пішли з ярмарку, його серце заповум'яніло молодечим запалом дослідника, невтомного шукача «національних скарбів».

[...] Я пам'ятаю день відкриття музею. Урочистості відбулися 2 жовтня 1982 року, на які звідусіль приїхало чимало гостей. Спостерігав за господарем. Віктор Петрович був якийсь урочистий, осяяний. Зворушений, схвилюваний, радісний, піднесений. Обличчя світилося із середини

почуттям гордості виконаного громадянського обов'язку непересічного значення. Нарешті, Дім Кропивницького відкрито! І саме тут, починаючи з 1983 року, він започаткував щорічне громадське відзначення дня народження М.Л. Кропивницького. І до честі працівників цього закладу ця традиція живе і нині.

Наряду з турботами про музей Віктор Петрович Ярош упорядкував спогади про М.Л. Кропивницького, підготував методичні рекомендації на допомогу працівникам культури і мистецтва «Театральна Кіровоградщина», розповіді про фундаторів професійного театру «Стежками завіяними», нариси «В небо війни», які присвятив однополчанам 148-го Червонопрапорного авіаційного полку, де пройшов весь його бойовий шлях. Віктор Петрович був нагороджений двома орденами Вітчизняної війни та багатьма медалями.

Він був лауреатом обласної премії імені Ястребова, лауреатом премії Спілки театральних діячів України. Член Спілки журналістів України. Людина неспокоїної вдачі, палкого серця, гострого розуму, наукового мислення.

В сім'ї зберігається найсвятіша реліквія: листи, пропахлі порохом і пилом. До єдиного. З початку і до кінця фронтового життя. З етичних міркувань я не мав права розкрити і прочитати бодай один із них. Але всю пачку, перев'язану білим мотузочком навхрест, я тримав у руках. І відчув, як крізь товщу часу там зберігається, пульсує і живе оте лірично-драматичне Симоновське: «Жди мене, и я вернусь! Только очень жди...». І його чекали... І діждались...

Ми не раз спілкувалися. Я приходив до нього за консультаціями з різних питань театального життя. І він ніколи не відмовляв. Я слуха його на багатьох зустрічах у різних аудиторіях. Це було джерело знань, фактів, деталей, цікавих і характерних дрібниць, які яскраво вимальовували образ Кропивницького – «українського Мольєра, Шекспіра...».

Сьогодні, в рік 120-річчя заснування Театру, коли ми говоримо про нашу історичну спадщину, не маємо морального права забути ім'я людини, яка зробила найвагоміший внесок у загальну справу пам'яті про М.Л. Кропивницького – символа нашого українства.

Із статті: Шурапов В. Невидимий режисер // Кіровоградська правда. 2002. 3 грудня. С. 3

Ніна Черняк

Двадцять сім років існує в Кіровограді меморіальний музей Марка Кропивницького – унікальний заклад, де найбільш повно висвітлено життєвий і творчий шлях фундатора українського професійного театру корифеїв – блискучого актора, режисера, драматурга-класика. До справи

створення музею було докладено зусиль багатьох людей. Але найбільш вагомий внесок зроблено його першим завідувачем – Віктором Петровичем Ярошем – театрознавцем, журналістом, дослідником.

[...] Знавець творчої спадщини корифеїв, В. Ярош захопився створенням меморіального музею М. Кропивницького.

Декілька тисяч зібраних ним експонатів, у числі яких – друковані видання кінця ХІХ-початку ХХ ст., оригінальні фотографії корифеїв, їхні меморіальні речі, стали основою музейного фонду. Результатом спільної роботи В. Яроша та театрознавця П. Перепелиці було створення музейної експозиції, яка своєю насиченістю і виваженістю не потребує значних змін і досі.

Екскурсії Віктора Петровича по музею відзначались ґрунтовністю та обізнаністю з кожним експонатом. Наукові розвідки, знахідки, цікаві знайомства з продовжувачами традицій корифеїв знаходили відображення в його статтях на сторінках обласних видань. З-під пера Віктора Яроша вийшли фотоальбом «Меморіальний музей М. Кропивницького в Кіровограді» (1986, перевиданий у 2006 році), «Стежками завіяними» (1992 р.) та разом з П. Перепелицею він був упорядником книги «Спогади про Кропивницького» (1990 р.). У 1991 році В. Яроша було визнано переможцем першого конкурсу на здобуття обласної краєзнавчої премії ім. В. Ястребова. У 2001 році Віктора Петровича не стало.

Автору цих рядків пощастило понад десять років працювати в колективі, очолюваному Віктором Петровичем. Що особливо запам'яталось – це інтелігентність, культура поведінки, він реально сприймав життя, був налаштований на позитив, на вирішення всіх питань, які підкидала йому доля.

Із статті: Черняк Н. Віктор Ярош – дослідник творчості Кропивницького // Народне слово. 2009. 15 жовтня. С.6

Олена Грицайова

Віктор Петрович Ярош – людина, яка була закохана у свій рідний край, історію свого народу. І це не загальні фрази, до яких ми звикли. Любов до України він демонстрував не лише на словах, а й у справах. Це науково-дослідна робота, публікація робіт у пресі, виступи на радіо й телебаченні. Найпомітніший слід, який залишив після себе Віктор Петрович, – меморіальний музей М. Кропивницького, до створення якого він доклав чимало зусиль. Відкриття музею стало результатом його багаторічних досліджень і пошуків. Головною заслугою цієї людини перед державою та майбутніми поколіннями є збереження та популяризація творчої спадщини фундатора українського професійного театру Марка Кропивницького та його побратимів по сцені.

Меморіальний музей – це особлива сторінка в житті В. Яроша, сповнена багатолітніх пошуків пам'ятних речей драматурга, епістолярної спадщини, напруженими буднями в архівах та бібліотеках колишнього Радянського Союзу. Результатом цієї кропіткої праці стало створення музею корифея. Переважно на його плечі як наукового працівника обласного краєзнавчого музею та першого завідуючого меморіальним музеєм лягло перше десятиліття роботи цього закладу. А треба ж було і організувати діяльність музею, і продовжувати наукові пошуки, і займатися господарськими питаннями.

[...] Пошукова робота велася в архівах, наукових бібліотеках, інститутах, музеях. Свідками цього є польові зошити Віктора Петровича. Разом з ним вони подорожували містами Радянського Союзу, їхні сторінки відкривають години, дні, місяці пошукових робіт.

Крім розвідок-експедицій Віктор Петрович займався науково-дослідною діяльністю. З-під його пера вийшла чимала кількість книг, брошур, статей. Особлива гордість – остання його книга «Стежками завіяними», яка побачила світ у 1992 році. Це нариси-дослідження про корифеїв українського театру, результат багаторічної праці, ретельних досліджень матеріалів в архівах Києва, Кіровограда, Москви, Ленінграда. Книга вміщує зібрані статті про театральну родину М. Кропивницького, І. Карпенка-Карого, П. Саксаганського, М. Заньковецьку, Л. Ліницьку – то справді безцінні зернини віднайденого невтомним дослідником і повернутого до активного життя.

І в пошуках національних скарбів для вивчення творчої спадщини геніального сина українського народу, у відкриттях ще ніким з театрознавців не розвіданого Віктор Петрович шукав для себе тему розмови журналіста-дослідника з шанувальниками Кропивницького і думав про громадянський обов'язок – бути пропагандистом надбань українського театального мистецтва.

Віктор Петрович із тих від природи інтелігентів, що непомітно ходять по землі, але залишають на ній глибокий і добрий слід.

Із статті: Грицайова Олена. Вчитель, воїн, журналіст, краєзнавець? // Народне слово 2014. 20 листопада. С.9

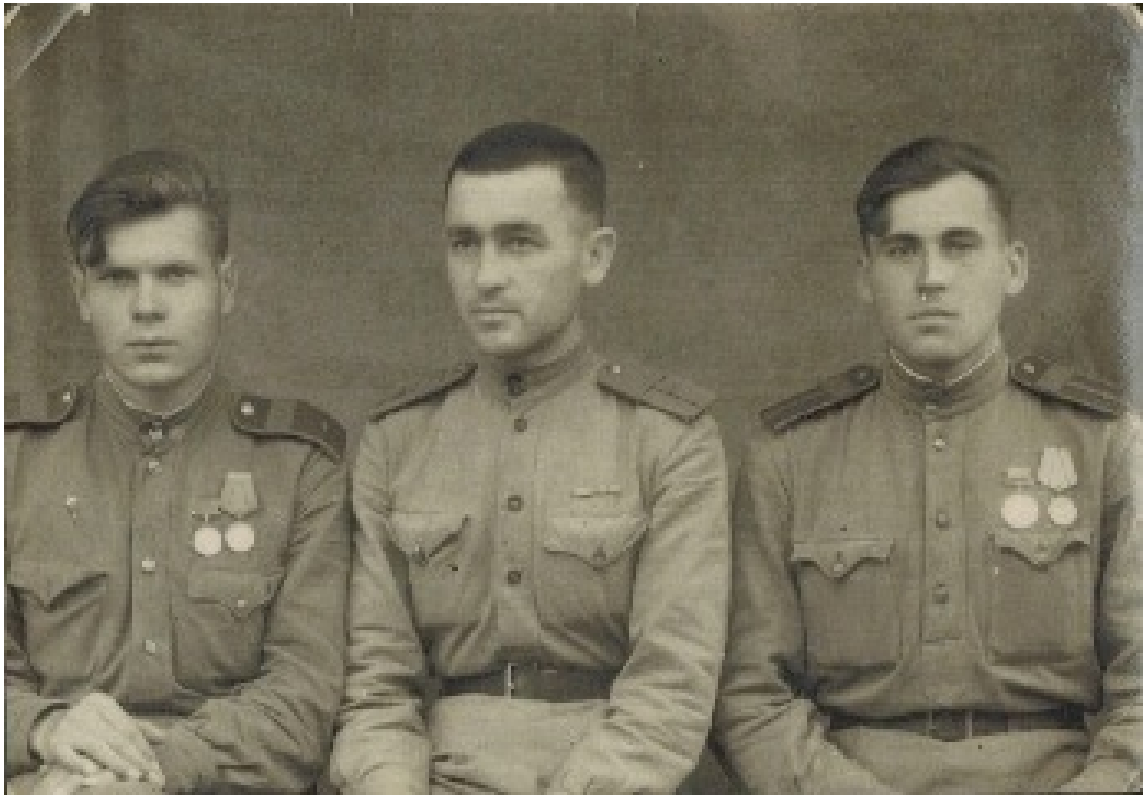
Фотоархів

1939-й рік, зима. Люберці. Віктор Ярош у Школі молодших авіаційних спеціалістів.

1939-й рік, грудень. Москва. Перед відправкою на радянсько-фінську війну.

Милих, Ярош і Селиванов.

1944-й рік, осінь.

1950-ті роки

1954 рік. Після виступу на заводі «Червона зірка». 1 ряд: Г. Гришаєв, редактор багатотиражки, В. Александров, В. Ярош, Р. Попович, С. Петраков, М. Раззуваєв, 2 ряд: В. Черногор, Ю. Авруцький, М. Циба, Г. Позняк.

Жовтень 1953 р. Одна з перших нарад літераторів Кіровоградщини. 1 ряд: другий справа – Г. Позняк, 2 ряд: другий справа – Євмен Доломан, п'ятий – В. Ярош, дев'ятий – Л. Стеценко, 3 ряд: перший справа – М. Раззуваєв, другий – М. Пироженко, одинадцятий – І. Ісаєв, дванадцятий – М. Соколовський.

1950-ті роки. Віктор Ярош з колективом «Кіровоградської правди».

Кінець 1950-х років.
Група делегатів обласної конференції журналістів. В. Ярош (1-й ліворуч)

1960-і роки. Кіровоград. В. Ярош.

1960-й рік. Хутір Надія.
Стеценко Леонід Федорович, Товбілевич Андрій Юрійович, Ярош Віктор Петрович.

1963-й рік. Кіровоград. Біля буд культури імені Калініна.
В. Ярош, В. П'янов, В. Юр'єв, В. Симоненко, В. Коломієць, Ю. Овруцький,
О. Шкабой, В. Гончаренко, з дитиною М. Вінграновський

1960-і роки. В. Ярош з першою дружиною М. Пастовець і синами Віктором і Валерієм.

1969-й рік, 17 грудня. Садиба Івана Карпенка-Карого.
Іван Казнадій, Віктор Ярош, Андрій Тобілевич, Леонід Стеценко, Борис Мілашкін.

1970-і роки. Кіровоград. В. Ярош

1976-й рік, вересень. Цигульський Федір Олександрович,
Жеребцов Олександр Миронович, Ярош Віктор Петрович.

1980-й рік, 9 травня. Москва.

1980-і роки. Одеса.
В. Чабаненко, Л. Головата, В. Ярош.

1985-й рік. Палац культури імені Жовтня.
Відзначення 145-ї річниці з дня народження Марка Кропивницького.

1985-й рік. Палац культури імені Жовтня.
Відзначення 145-ї річниці з дня народження Марка Кропивницького.

Меморіальний музей М.Л. Кропивницького у роки роботи Віктора Яроша.
Автор фотографії Ігор Кропивницький.

Віктор Ярош проводить екскурсію у меморіальному музеї М.Л. Кропивницького.

Віктор Ярош разом з Петром Перепелицею на території меморіального музею М.Л. Кропивницького.

ЦГАМ фону 484, оми 3, д. 9. М.ч. 80.

Степану Явору Степановичу (псевд. Петро Степ. Гаврил.)
 «О півцар» - вистава (1889-1891.)
 1922-1934гг.

Це був і був чудовий український Шаятин - організм (корисний) української мови, організм і один з головних організмів українського театру - Кропивницький. У нього, як і у Шаятина, було все: карнавальний ексцентричний талант від багатьох ролей до вчено-коміка, багата музикальність, українська вишуканість і багатий голос, в менш об'ємній національній грі Шакуро. В певних ролях у нього водились півцарський аудиторський талант, с українським полемічним ексцентрицизмом і деяким знанням його багатого організму (півцарський талант).

В молодості він почав свою кар'єру у Києві в Амурському театрі, де виступав в певних ролях інтенсивним театром: це був театральний «Король Лир», «Овсєло», «Шейлок». Згодом було в ролі керівника української мови, разом з Добрянським, Демасовим і іншими, що він поставив свій театральний український театр

Робочий зошит Віктора Яроша. 1980-й рік.

28.X-3.X.87

Музей на сучасну УРСР

Олександрів. Вільківський. Інформація про музей. Зборилися

13.1.87 Юрченко ЦК КМУ. Про музей. Зборилися

Віктор. Рівні з Мін. Внутр. Співр.

Колесні музейні музеї на вимогу Мінкульту ЦК.

370 музеїв, відділів - графіка 2/3 історичних музеїв.

Комплексна програма розвитку музеїв держави.

50 музеїв у Харкові. Шість музеїв музеїв історії.

Картини - худ. музей, музей сучасного мистецтва.

Музей картини: укр. театр - Соловйов, Мисюк, Соловйов.

Централізовані музеї - кресленик музеїв обласного значення.

Не механізм - тільки музейні фонди, ліквідація фондів.

Наукові комплексні фонди - планується знову створити.

За іншими даними на 20% фонди зросли.

Загальна відображення матеріалів.

Комплексні фонди цілісності.

Пекінські знахідки - голографія. 178 музеїв в Україні.

В Озвучення експозиції музею.

Виставочна робота. Тільки 11% фондів виставочні.

Між обласними - обмін виставками.

Між музеями з сучасними об'єктами. ФАТ, СНА, КНС.

Більше якісної роботи. Не тільки картини, а й інші.

Форматизація колекцій музеїв в історичній частині.

У Мінкульту - виставки історичної вартості.

Робочий зошит Віктора Яроша. 1987-й рік.

Бібліотека ім. Леніна.

18.06.92

"Еврейская Энциклопедия", т. VI, СПб. Брокгауз-Даррон. с. 687-689

Гордиш Яков Михайлович - р. 1 мая 1853 г. в Миргороде, ум. в июне 1909 г. в Ново-Ворке. псевдоним Иван Колотий.

Освободитель духа - Библией братства, дружба и реформа еврейского народа. Поэт, воспитан в Новом мире тогдашних максимов. В начале 70-х гг. стал радикалом и вступил в русские туркочинские. Под карантином псевдонимом (им. Колотий и др.) сотрудничал в еврейских изданиях: "Заря", "Еврейская вестник" и "Одесские новости", а в псевдониме "Израиль" сотрудничал в "Одесских вестниках" еврейских писателей.

Значительный радикальный реформатор иудаизма и всей культуры еврейского народа. Освободитель еврейского народа от предрассудков. Мистик, еврейский теолог и философ. В 1880 г. в Одессе. Имел много друзей. В 1880 г. основал "Духовный еврейский братство (с.с.). Он был первым редактором еженедельного "Братства", писал проповеди. Благодаря ему в Г. "Братство" удалось обосноваться в Одессе.

* Вводные слова о еврействе и о "Братстве" урочные и карточные.

Робочий зошит Віктора Яроша. 1992-й рік.